

VADÁLLOMÁNY SZABÁLYOZÁSA

I. A tantárgy jellemzői:

<i>Rövid neve:</i>	EG246-B000A
<i>Gondozója:</i>	Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet
<i>Felelőse:</i>	Dr. Náhlik András egyetemi tanár
<i>Előadója:</i>	Dr. Náhlik András egyetemi tanár
<i>Jellege:</i>	B típusú
<i>Oktatásának módja:</i>	előadás és gyakorlat
<i>Számonkérés módja:</i>	évközi jegy
<i>Mintatantervben ajánlott szemeszter száma:</i>	5.
<i>Órakerete:</i>	2 + 2 óra hetenként (28+28 óra összesen)
<i>Önálló munka:</i>	2 óra hetente (30 óra összesen)
<i>Kreditérték:</i>	4

II. A tantárgy oktatásának célja:

Olyan populáció dinamikai és gyakorlati vadgazdálkodási ismeretek megszerzése, ami képessé teszi a hallgatókat a vadállományok hasznosításának és szabályozásának megtervezésére. A hallgatók elsajátítják a nagyvadfajok terepi és trófeabírálati korbecslési módszereit, és a nagyvadállományok válogató kilövésének módszereit. A vad fajok hasznosításához szükséges gyakorlati tudnivalók birtokába kerülnek.

III. A tantárgy tartalmának rövid leírása

Előadás: Populációdinamikai alapfogalmak és összefüggések. A populáció korszerkezete és ivararánya. A fajon belüli versengés. A vadeltartó képesség. A ragadozás. A vadállomány hasznosításának alapelvei. A vadgazdálkodás tervezéséhez szükséges adatok felvétele: egyedszám- és sűrűségbecslések, a reprodukció becslése, a halandóság becslése, az ivararány és a korszerkezet becslése. A vadállomány múltbeli dinamikájának és szabályozási módszereinek elemzése. A vadállomány szabályozásának szempontjai. Vadállomány szabályozási modellek ismertetése.

Gyakorlat: Pielowski-féle sávós becslés a nyúlállomány felmérésére. Nagyvadállomány becslése sávós mintaterületekkel. Vonaltranszekt becslés kiértékelése. A vemhesülési ráta becslése laborvizsgálatokkal.

IV. A tantárgy kapcsolata más tantárgyakkal

Előtárgyak: Matematika I.

Ráépülő tárgyak: Apróvad ökológia és élőhelygazdálkodás

V. A tantárgy oktatásának módszertana, infrastrukturális szükséglet:

Az előadások szemléltetésére PowerPoint, írásvetítő és diavetítő kerül felhasználásra. A populációdinamikai összefüggések megértését számítógépes szimulációs programok segítik. Önálló munka keretében becslési eredmények kiértékelése.

VI. Évközi ellenőrzés, számonkérés módja: Az évközi jegy a szorgalmi időszak végén ZH megírásával kerül megállapításra. Az aláírás feltétele becslési feladat hibátlan kidolgozása.

VII. Szakmai követelményrendszer

- *készség* szintjén: ismerjék a vadpopulációk becslési módszereit, korbecslési, módszereket, és a válogató kilövésnek gyakorlati tudnivalóit;
- *jártasság* szintjén: legyenek tisztában populációk egyéb paramétereinek becslésével; a vadállományok szabályozásának szempontjaival és a vadállomány szabályozási modellek működésével;
- *ismereti* szinten: sajátítsák el a vadállomány múltbeli alakulását és az azt meghatározó tényezőket, a vadgazdálkodási modellek szerkezetét.

VIII. Irodalom

Kötelező: Faragó S. és Náhlik A. (1997): A vadállomány szabályozása - a fenntartható vadgazdálkodás populációökológiai alapjai. Budapest, Mezőgazda Kiadó

Ajánlott: Az első előadáson ismertetendő nagyvad monográfiai könyvek megfelelő fejezetei

X. Minőségbiztosítás módszere:

- Kutatási eredmények folyamatos nyomon követése;
- Saját kutatások eredményeinek felhasználása;
- Oktatási módszerek javítása a hallgatói véleményezések figyelembe vételével.

XI. Fejlesztési politika:

A vizgára történő felkészülés a kijelölt irodalom és az előadás vázlatok segítségével történik.

Prof. Dr. Náhlik András
egyetemi tanár

Jóváhagyta az Erdőmérnöki Kar Tanácsa ... ülésén.

Prof. Dr. Náhlik András
dékán

A Nagyvadállományok szabályozása tantárgyi programjának melléklete*Előadások anyaga*

Téma	Óra
1. Populációdinamikai alapfogalmak és összefüggések.	6
2. A populáció korszerkezete és ivararánya.	2
3. A fajon belüli versengés.	2
4. A vadeltartó képesség.	2
5. A ragadozás.	2
6. A vadállomány hasznosításának alapelvei.	2
7. A vadgazdálkodás tervezéséhez szükséges adatok felvétele: egyedszám- és sűrűségbecslések, a reprodukció becslése, a halandóság becslése, az ivararány és a korszerkezet becslése.	4
8. A vadállomány múltbeli dinamikájának és szabályozási módszereinek elemzése.	2
9. A vadállomány szabályozásának szempontjai.	4
10. Vadállomány szabályozási modellek ismertetése.	2
Összesen:	28

Gyakorlatok anyaga

Téma	Óra
1. Terepi Pielowski-féle sávós becslés a nyúlállomány felmérésére.	8
2. Pielowski-féle sávós becslés kiértékelése.	2
3. Nagyvadállomány terepi becslése sávós mintaterületekkel.	8
4. Nagyvadállomány becslési adatok kiértékelése.	2
5. Vonaltranszekt becslés labor gyakorlat.	4
6. A vemhesülési ráta becslése laborvizsgálatokkal.	4
Összesen:	28